EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 25.10.2011
KOM(2011) 689 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Na cestě k razantnější evropské reakci vůči drogám

1. RAZANTNĚJŠÍ EVROPSKÁ REAKCE NA PROBLÉMY ZAPŘÍČINĚNÉ DROGAMI

Nelegální drogy[1] představují významnou hrozbu pro bezpečnost a zdraví občanů a společností v EU. Problém v Evropě s drogami rychle narůstá. **Nové a škodlivé psychoaktivní látky[2] se objevují dosud nevídanou rychlostí.** Obchodníci s drogami mění trasy a metody pašování těchto látek a praní výnosů z nedovoleného obchodu s drogami.

Drogy mají dopad zejména na mladé lidi. Používání drog je jednou z hlavních příčin zdravotních problémů mladých lidí a je jednou z nejdůležitějších příčin úmrtí mladých Evropanů, kterým bylo možné předejít. Průzkum Eurobarometr z roku 2011 s názvem „Přístup mládeže k drogám“[3] dokládá, že mladí lidé mohou snadno do 24 hodin získat dokonce ty nejškodlivější drogy. Statistické údaje ukazují, že každou hodinu zemře na předávkování drogami v Evropě jedna osoba.[4] Využívání internetu pro prodej nových drog a rychlá výměna informací o nových drogách prostřednictvím sociálních sítí představují nové problémy, kterými se potýkají stávající protidrogové politiky a tradiční metody prevence.

Pro řešení problémů s drogami je zapotřebí vyvinout většího úsilí. Měla by se přijmout opatření tam, kde je to účinnější, a to při plném dodržení zásady subsidiarity. Opatření EU by se měla zaměřit na ty oblasti, kde přinesou více přidané hodnoty. **Bez účinné spolupráce nejsou členské státy schopny zamezit šíření drog:** na vnitřním trhu se zboží a rovněž zločin pohybují volně. Pokud jeden členský stát zakáže nové psychoaktivní látky, zahájí obchodníci své aktivity v členských státech, kde to právní úprava nezakazuje. Nekoordinované zátahy mohou obchodníky donutit, aby přesunuli výrobny drog do sousedních zemí nebo aby změnili obchodní trasy, avšak tato opatření nemohou natrvalo přerušit obchod.

V uplynulých 15 letech Evropská komise pomohla vytvořit komplexní a vyváženou reakci EU na drogy v rámci protidrogové strategie EU na období 2005–2012[5]. Dva hlavní **právní nástroje EU** v protidrogové politice, jeden týkající se nedovoleného obchodu s drogami[6] a druhý týkající se výskytu nových drog (nových psychoaktivních látek)[7], jsou z roku 2004 a 2005. Avšak poslední roky přinesly nové problémy: nové způsoby obchodu s drogami a chemikáliemi používanými k jejich výrobě („prekursory drog“), rychlý výskyt nových drog a inovativní distribuční kanály pro tyto nové látky.

---

1 Nelegální drogy jsou psychoaktivní látky, jejichž neoprávněné pěstování, výroba, obchod a přechovávání pro jiné než medicínské a vědecké účely je zakázáno.

2 Nové psychoaktivní látky jsou novými narkotiky nebo psychotropními drogami, které mohou představovat srovnatelnou hrozbu pro veřejné zdraví jako nelegální drogy a které se objevily na trhu teprve v nedávné době a nejsou zakázané. Valná většina těchto látek je syntetické povahy.

3 Evropská komise, bleskový průzkum Eurobarometr č. 330, *Přístup mládeže k drogám*.

4 EMCDDA, *Výroční zpráva za rok 2010 o stavu drogové problematiky v Evropě*.

5 Komise zahájila externí hodnocení protidrogové strategie EU na období 2005–2012, které bude dokončeno do konce roku 2011.

6 Rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. října 2004, kterým se stanoví minimální ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami, Úř. věst. L 335, 11.11.2004, s. 8–11.

7 Rozhodnutí Rady 2005/387/SVV ze dne 10. května 2005 o výměně informací, hodnocení rizika a kontrole nových psychoaktivních látek, Úř. věst. L 127, 20.5.2005, s. 32–37.

V stockholmském akčním plánu pro období 2010–2014[8] se Evropská komise zavázala přijmout opatření k posílení ochrany před závažnou a organizovanou trestnou činností. S nyní platnou **Lisabonskou smlouvou** je třeba, aby evropská reakce proti drogám byla razantní a rozhodná a aby řešila jak poptávku po drogách, tak jejich nabídku. Dodržování nových právních předpisů, jejichž přijímání se bude účastnit Evropský parlament a jež budou prováděny členskými státy, bude pod dohledem Evropské komise a v konečném důsledku i Soudního dvora Evropské unie.

Komise je odhodlána vnést do protidrogové politiky EU čerstvý vítr. Ve svém návrhu **Rozpočet – Evropa 2020**[9] se Komise zavazuje k finanční podpoře řešení budoucích problémů zapříčiněných drogami. Rozpočet EU by se měl zaměřit na financování těch opatření, která mají zjevnou přidanou hodnotu, mezi něž patří: boj proti novým drogám, vytváření inovativních postupů pro prevenci nebo léčbu a spolupráce a školení v oblasti přeshraničního prosazování práva.

2. OBCHOD S DROGAMI

Trh se nelegálními drogami se neustále vyvíjí, aby se vyhnul kontrolám a zadržení drog[10]. Nové technologie usnadňují vývoj **inovativních metod pašování** do EU a v ní. Pašeráci používají vyspělé technologie pro ukrývání drog, například přimíchávají tekutý kokain do komerčního zboží (oděvů, kapalin, umělé hmoty) a následně v **laboratořích** v Evropě dochází k jeho přeměně na kokainový prášek, nebo z něj odstraňují zápach. Používají dálkový dohled nad výrobnami a sklady. Aby zvýšili svou odolnost, diverzifikují obchodníci s drogami své aktivity a zaměřují se na vícero nelegálních látek (pašují různé drogy nebo nelegální dopingové látky, jež mají škodlivý účinek na zdraví sportovců) či vícero druhů trestné činnosti (provádějí několik nedovolených aktivit).

Zločinecké sítě často mění své **obchodní trasy**, aby se vyhnuly kontrolám. Rostoucí význam západoafrické trasy pro pašování kokainu z Latinské Ameriky do Evropy dokládá, že tyto sítě jsou schopné překonat kontroly podél pobřeží Atlantického oceánu, a zdůrazňuje potřebu vytvoření účinného evropského systému ostrahy hranic.

Evropský pakt o mezinárodním nedovoleném obchodu s drogami přijatý Radou dne 3. června 2010[11] a navazující Evropský pakt proti syntetickým drogám iniciovaný polským předsednictvím usilují o zlepšení koordinace mezi rozličnými iniciativami, jejichž cílem je přerušit nedovolený obchod s drogami.[12]

Pro přeshraniční prosazování práva v EU představuje obchod s drogami jeden z hlavních problémů. Od roku 2004 řeší **Eurojust** více případů obchodování s drogami než jakéhokoliv jiného druhu trestné činnosti. Za toto období se více než třikrát zvýšil počet případů pašování drog, které byly předány Eurojustu, a to ze 77 na 254[13], přičemž v roce 2011 tento trend

---

8 Evropská rada na svém zasedání ve dnech 10. a 11. prosince 2009 přijala Stockholmský program, což je komplexní rámec pro iniciativy v oblasti justice a vnitřních věcí. K převedení těchto politických cílů do konkrétních návrhů zvolila Komise řadu klíčových opatření, jež mají být přijata v období 2010–2014. KOM(2010) 171 v konečném znění.

9 KOM(2011) 500.

10 Europol, *Posouzení hrozeb organizované trestné činnosti v EU (OCTA) 2011*.

11 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/114889.pdf.

12 Na pořadu jednání Rady ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci ve dnech 27. a 28. října 2011.

13 Výroční zpráva Eurojustu za rok 2010.

pokračuje. V roce 2010 přibližně třetina operativní podpory poskytované **Europolem** vnitrostátním donucovacím orgánům souvisela s nedovoleným obchodem s drogami[14]. Eurojust a Europol ve zvyšující míře napomáhají koordinovat přeshraniční vyšetřování v rámci EU a ve třetích zemích.

Lisabonská smlouva definuje nedovolený obchod s drogami jako jednu z forem „***mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem***“, což umožňuje přijmout směrnice stanovující minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí[15]. Jde o zásadní krok vpřed, který EU umožní **rezolutnější reakci** s větší účastí Evropského parlamentu a vnitrostátních parlamentů.

Stávající právní předpisy EU týkající se obchodu s drogami, zejména **rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV**, které stanoví definice EU pro trestné činy a minimální pravidla pro sankce, je důležitým prvním krokem směrem k zajištění evropského přístupu, avšak má své **slabé stránky.** Komise provedla hodnocení, jak je prováděno rámcové rozhodnutí[16], které odhalilo, že tento nástroj nevedl téměř k žádnému sladění vnitrostátních opatření v oblasti boje proti nedovolenému obchodu s drogami. Rozhodnutí nepřispělo dostatečně k usnadnění justiční spolupráce ve věcech týkajících se nedovoleného obchodu s drogami.

Ve většině členských států se například na obchod s chemickými prekursory přímo vztahují trestněprávní předpisy daných členských států. V některých členských státech se však na toto jednání vztahují pouze ustanovení o pokusu a účastenství v rámci trestného činu nedovoleného obchodu s drogami. A v důsledku toho může justice čelit překážkám, které jí brání účinně stíhat tento trestný čin. Obdobně nejsou dostačující ustanovení uvedená v rámcovém rozhodnutí, která se zabývají přitěžujícími okolnostmi (ospravedlňující vyšší trest): nezahrnují všechny přitěžující okolnosti[17] uvedené v předchozích nástrojích EU nebo OSN.

Pro vytvoření míry **důvěry, která je potřebná k tomu, aby se prohloubila spolupráce mezi soudy** členských států, je nutné zavést společná minimální pravidla. Vstup Lisabonské smlouvy v platnost nyní umožňuje právně a politicky posílit tento důležitý právní nástroj.

Komise předloží návrh nového právního předpisu EU, aby napříč EU zajistila účinnější sblížení definic trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami. Návrh nového právního předpisu:

(1) **se bude zaměřovat na hlavní přeshraniční obchod s drogami** a sítě organizovaného zločinu tím, že prozkoumá minimální společné přitěžující a polehčující okolnosti.

(2) **zdokonalí definice trestných činů a sankcí**, případně podrobněji rozčlení sankce.

(3) **zavede pro členské státy přísnější požadavky na překládání zpráv** o provádění právních předpisů a jejich dopadu.

---

14 Europol, *Souhrnná zpráva o činnostech Europolu v roce 2010*.

15 Ustanovení čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

16 KOM(2009) 669 a SEK(2009) 1661.

17 Například o pronásledování nebo zneužívání nezletilých, jak uvádí čl. 3.5 (f) Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami a usnesení Rady ze dne 20. prosince 1996 o trestech za závažný nedovolený obchod s drogami, Úř. věst. C 10, 11.1.1997, s. 3–4..

Kromě výrazných schopností sbírat údaje na straně poptávky je pro posouzení vývoje na trhu s drogami zásadní zlepšit **sběr údajů v oblasti nabídky drog**. Z důvodu nedostatku ukazatelů je složité posuzovat tento vývoj, odhadovat společenskou zátěž související s drogovou trestnou činností a hodnotit dopad a účinnost opatření na snižování nabídky drog.

Na základě technických odborných znalostí získaných v Evropském monitorovacím centru pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) **představí Komise**, s podporou Europolu, **klíčové ukazatele** pro monitorování trhů s drogami, trestné činnosti související s drogami a snižování nabídky drog. Tyto ukazatele by měly pomoci zlepšit účinnost reakcí v oblasti nabídky drog.

3. PREKURSORY DROG

Obchod s chemikáliemi používanými pro výrobu drog představuje velký problém. Například přeměna surového opia na heroin vyžaduje značné množství prekursorů drog. Tyto chemické látky mají různé oprávněné průmyslové uživatele, avšak mohou být z legálního obchodu převedeny a použity na výrobu nelegálních drog. Jsou pašovány v rámci EU a mezi EU a různými regiony světa. Bilaterální dohody mezi EU a obchodními partnery o kontrole prekursorů drog jsou pevnou základnou pro koordinaci politik a výměnu informací o obchodu s prekursory drog. EU již podepsala takovéto dohody s Tureckem, Mexikem, Chile, Spojenými státy, Čínou a zeměmi andského regionu.

Aby se vyhnuli kontrolám, mění obchodníci s drogami výrobní metody, přeměňují prekursory drog na jiné látky (pre-prekursory), z nichž mohou být v pozdější fázi prekursory snadno získány, nebo je extrahují z farmaceutických přípravků.

Každé opatření bránící zneužívání prekursorů drog musí být vyvážené: **zajišťovat účinnou kontrolu týkající se zneužívání a současně nenarušovat legální obchod** s těmito látkami. V této souvislosti je klíčová náležitá spolupráce mezi orgány, včetně Evropské agentury pro léčivé přípravky, vnitrostátních orgánů pro veřejné zdraví / léčivé přípravky a hospodářských subjektů.

V **posouzení**[18] týkajícím se **provádění a fungování právních předpisů Unie** v oblasti sledování a kontroly obchodu s prekursory drog[19] Komise učinila řadu doporučení, mimo jiné: posílit provádění stávajících pravidel a případně zavést přísnější režim pro některé chemické látky (jako je klíčový prekursor pro výrobu heroinu acetanhydrid) a zajistit odpovídající kontrolu farmaceutických přípravků obsahujících látky používané pro výrobu metamfetaminu.

Komise zkoumá způsoby, jak **posílit pravidla EU týkající se kontroly výroby prekursorů drog a obchodu s nimi,** které zahrnují různé kategorie látek a reakčních činitelů často používaných pro výrobu narkotik nebo psychoaktivních látek, a jak zajistit účinné a jednotné uplatňování těchto pravidel. V současné době posuzuje dopady různých variant politiky s cílem představit legislativní návrhy na zvýšení účinnosti pravidel zabraňujících nezákonnému zneužívání při současném zachování legálního obchodu s prekursory, aniž by byla uložena neúměrná administrativní zátěž. Zvláštní pozornost se věnuje prekursorům heroinu

[18] KOM(2009) 709.

[19] Nařízení Rady (ES) č. 111/2005 ze dne 22. listopadu 2004, Úř. věst. L 22, 26.1.2005, s. 1–10; nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004, Úř. věst. L 47, 18.2.2004, s. 1–10.

acetanhydridu a farmaceutickým přípravkům obsahujícím efedrin a pseudoefedrin používaným pro výrobu metamfetaminu.

Komise přijme opatření na posílení mezinárodní spolupráce proti zneužívání prekursorů drog. Dojednává dohodu o prekursorech drog s Ruskem s cílem podepsat ji jako naléhavou záležitost v nadcházejících měsících. Spolu s členskými státy Komise posílí spolupráci se zeměmi Latinské Ameriky a bude pokračovat ve spolupráci s Čínou, tj. zeměmi, se kterými již existují takovéto dohody.

4. KONFISKACE A VYHLEDÁVÁNÍ MAJETKU POCHÁZEJÍCÍHO Z TRESTNÉ ČINNOSTI

Hlavním motivem přeshraničního organizovaného zločinu je finanční prospěch. V zájmu účinnosti se musí jakýkoliv pokus o zamezení organizovaného zločinu a o boj proti němu, včetně boje proti nedovolenému obchodu s drogami, zaměřovat na **vysledování, zmrazení, zajištění a konfiskaci výnosů z trestné činnosti**. Organizované zločinecké skupiny ve zvyšující se míře využívají výhod Evropy bez vnitřních hranic, aby získaly majetek v různých členských státech EU, a často jej ukrývají ve třetích zemích. Rovněž mění techniky pro praní špinavých peněz.

Vysledování, zmrazení a konfiskace majetku zločineckých sítí představuje hlavní výzvu. EU přijala pět legislativních nástrojů (rámcových rozhodnutí) koncipovaných tak, aby zbavovaly obchodníky s drogami jejich zisků[20]. Tyto **nástroje nebyly dosud dostatečně účinné**. Zejména veřejnoprávním orgánům neumožňovaly, aby rozhodly o konfiskaci většího množství zboží. Pro omezení finanční síly zločineckých sítí a pro účinné zacílení na nezákonné výnosy a majetek je zcela zásadní, aby byla v Evropě funkční síť úřadů pro vyhledávání majetku z trestné činnosti.

Komise navrhne **nové, přísnější právní předpisy EU týkající se konfiskace, vyhledávání majetku pocházejícího z trestné činnosti a vzájemného uznávání rozhodnutí o zmrazení a konfiskaci majetku.** Cílem je zajistit účinnější zajištění výnosů z trestné činnosti a zabránit tomu, aby byly znovu investovány do legálního hospodářství nebo použity pro páchání další trestné činnosti. Plánovaný legislativní balíček týkající se konfiskace a vyhledávání majetku se bude rovněž vztahovat na obchod s drogami. Jeho cílem je dosáhnout harmonizovaných minimálních pravidel a posílit vzájemnou důvěru mezi justičními orgány.

Komise přezkoumá třetí **směrnici o praní peněz**, aby dále posílila obranu EU proti praní peněz získaných z organizovaného zločinu, včetně obchodu s drogami.

5. NOVÉ PSYCHOAKTIVNÍ LÁTKY

V posledních letech se na trhu EU objevuje čím dál více nových psychoaktivních látek, které napodobují nelegální drogy. **Od roku 2005 nahlásily členské státy** prostřednictvím systému EU pro včasné varování **115 nových psychoaktivních látek**[21]. Tyto látky se prodávají ve

---

[20] Cílem tří rámcových rozhodnutí je harmonizovat vnitrostátní opatření pro zmrazení a konfiskaci majetku pocházejícího z trestné činnosti (2001/500, 2005/212, 2007/845) a dvě se týkají vzájemného uznávání rozhodnutí členských států, kterými se nařizuje zmrazení a konfiskace majetku pocházejícího z trestné činnosti (2003/577, 2006/783).

[21] SEK(2011) 912.

„specializovaných“ obchodech nebo prostřednictvím internetu, některé jsou však dostupné od prodejců nelegálních drog. Aby se obešly vnitrostátní předpisy, nesou tyto drogy často označení „*není určeno pro lidskou spotřebu*“. Vzhledem k rychlosti, se kterou jsou uváděny na trh, **nejsou orgány schopny adekvátně reagovat na vzniklou situaci**.

V roce 2010 byl oznámen rekordní počet nových látek (41), což je asi jedna třetina všech látek od roku 2005. Na dvě látky, benzylpiperazin a mefedron[22], se vztahovalo **hodnocení rizika na úrovni EU**, po jehož provedení Rada na návrh Komise rozhodla, že se na tyto látky budou vztahovat **kontrolní opatření a trestněprávní sankce**. Na základě toho musí členské státy v souladu s úmluvami OSN klasifikovat tyto látky jako nelegální drogy a zavést kontrolní opatření a trestněprávní sankce ve svém trestním právu.

Podle průzkumu Eurobarometr z roku 2011[23] **5 % mladých lidí dotazovaných v celé EU již užilo tyto látky**. Cena těchto látek (která je nižší než cena nelegálních drog) a skutečnost, že „nejsou nelegální“, a tudíž velmi lehce dostupné, mohou být vysvětleními pro jejich rychlé rozšíření v mnoha členských státech. Avšak z jejich toxicity a schopnosti vyvolat závislost mohou vyplývat zdravotní rizika srovnatelná s nelegálními drogami.

Komise pokračuje v úzké spolupráci s agenturami EU na tom, aby se zlepšilo vnímání tohoto problému a odhalily jeho účinnější řešení, a to včetně v oblasti prevence. Pro řešení tohoto problému jsou stávající právní předpisy EU nedostačující. **Ve svém vyhodnocení** toho, **jak funguje rozhodnutí Rady 2005/387/SVV[24]** o nových psychoaktivních látkách, Komise k fungování rozhodnutí konstatovala, že má tři hlavní nedostatky:

- není schopné vypořádat se s velkým nárůstem počtu nových psychoaktivních látek, jelikož látky řeší zdlouhavě jednu po druhé,
- nereaguje dostatečně rychle: látky podrobené kontrolním opatřením jsou rychle nahrazovány novými s podobnými účinky,
- nedává alternativy k regulatorním a kontrolním opatřením.

Komise navrhne **přísnější právní předpisy EU v oblasti nových psychoaktivních látek**. Při zohlednění rychlého vývoje v této oblasti a vědeckých důkazů o rizicích vyplývajících z těchto látek by nový návrh měl:

(1) **posílit monitorování a hodnocení rizika nových látek** rozšířením podpory pro forenzní analýzu, toxikologické, farmakologické a epidemiologické studie.

(2) **poskytovat rychlejší a vhodnější odpovědi** na výskyt těchto látek, případně průzkumem způsobů, jak řešit skupiny látek, aniž by bylo nutné vědecky stanovit zdravotní škodlivost každé jednotlivé látky.

(3) **umožňovat rychlou reakci** na výskyt látek, včetně například dočasných zákazů látek, jež představují bezprostřední rizika.

---

22 Benzylpiperazin v roce 2008 (Úř. věst. L 63,7.3.2008, s. 45–46) a mefedron v roce 2010 (Úř. věst. L 322, 8.12.2010, s. 44–45).

23 Evropská komise, bleskový průzkum Eurobarometr č. 330, *Přístup mládeže k drogám*.

24 KOM(2011) 430.

(4) **lépe sladit právní předpisy** v oblasti kontroly drog, bezpečnosti potravin a výrobků, ochrany spotřebitele a léčiv, aby byla pokryta široká škála látek, jež se vyskytují.

6. SNIŽOVÁNÍ POPTÁVKY

V celé EU se zavádí různá opatření ke snižování poptávky po drogách. Cílem těchto opatření je odradit lidi od toho, aby začali užívat drogy, vyloučit vznik jejich závislosti na drogách, snížit škodlivé zdravotní a sociální následky užívání drog a poskytnout léčbu, rehabilitaci a sociální znovuzačlenění. Měnící se způsoby užívání drog a zvýšené polyvalentní užívání drog, např. kombinace užívání nelegálních drog a alkoholu nebo léků na předpis však způsobují stávajícím metodám prevence a léčby nové komplikace.

Zatímco se v poslední letech rozšířilo poskytování léčby, v **pokrytí a kvalitě služeb týkajících se drog nadále přetrvávají v rámci EU velké rozdíly**. Kolem 670 000 Evropanů prodělává substituční léčbu závislosti na heroinu, což je pouze polovina těch, kteří by ji potřebovali. V některých zemích EU je omezená dostupnost léčby. V určitých členských státech stále není hodnocena účinnost řady programů vzdělávání, prevence a léčby.

Opatření, jako jsou programy na výměnu jehel a stříkaček, které lidem užívajícím drogy intravenózně umožňují přístup k těmto nástrojů, díky čemuž je nemusí sdílet, pomohla mezi uživateli drog snížit šíření HIV a dalších krví přenosných infekcí. Pro úspěšnost opatření zamezujících, že dochází k šíření krví přenosných infekcí souvisejících s drogami[25], jsou zapotřebí udržitelné a integrované strategie v celé EU.

Existuje zjevná potřeba **rozšířit a zlepšit služby týkající se drog**, aby se zajistilo, že prevence funguje a ti, kteří podstupují léčbu, se vyléčí a znovu začlení do společnosti.

Komise bude rovněž podporovat zdokonalené zavádění klíčových ukazatelů v oblasti snižování poptávky, aby měly členské státy možnost poskytovat účinnější služby.

Komise pomůže vyvinout **minimální kvalitativní standardy**, aby se v EU zlepšila účinnost drogové prevence, léčba a snížily související škody. Cílem je stanovit kvalitativní standardy v poskytování služeb souvisejících s drogami, například předepisováním důkladného plánování léčby podle individuálních potřeb pacienta nebo stanovováním požadavků na kvalifikaci pracovníků. Tyto standardy budou vytvořeny ve spolupráci s EMCDDA, členskými státy a pracovníky v službách týkajících se drog, přičemž se zohlední různé systémy zdravotní péče a kapacity v rámci EU.

Komise bude dále podporovat a prosazovat **opatření na snížení škodlivých zdravotních a společenských následků spojených se závislostí na drogách**, a to zejména posílením vzdělávací prevence a podporou v rané fázi zamezující vzniku návyku, opatřeními proti vzniku a šíření infekcí mezi lidmi, kteří užívají drogy intravenózně, a opatřeními zamezujícím úmrtím souvisejícím s drogami[26]. I nadále bude podporovat opatření na pomoc v rehabilitaci a

[25] EMCDDA, Výroční zpráva za rok 2010 o stavu drogové problematiky v Evropě.

[26] Jak je nastíněno ve sdělení Komise o boji proti HIV/AIDS v Evropské unii a v sousedních zemích, KOM(2009) 569.

znovuzačlenění drogově závislých do společnosti.[27] Plánuje předložit druhou zprávu o provádění doporučení z roku 2003 o omezování škod[28], vytvořeného k hodnocení účinnosti prevence a omezování škod na zdraví spojených s drogovou závislostí.

7. ŘÍZENÍ POD VLIVEM DROG

Mnoho dopravních nehod v EU je způsobeno **řidiči pod vlivem psychoaktivních látek**. Studie dokládají, že řízení pod vlivem nelegálních drog zvyšuje nebezpečí způsobení smrtelné dopravní nehody. Jelikož však nejsou na úrovni EU systematicky sbírány údaje, je třeba dále studovat negativní účinky řízení pod vlivem drog na silniční bezpečnost. Jak zdůraznil Plán jednotného evropského dopravního prostoru[29], hlavní výzvu představuje vytvoření účinných a přiměřených reakcí, které by bojovaly proti řízení pod vlivem drog.

Komise zkoumá možná opatření na úrovni EU, která **by se zabývala řízením pod vlivem drog** s cílem zvýšit silniční bezpečnost. V závislosti na výsledcích projektu DRUID[30] financovaného EU, který posuzuje vliv nelegálních drog na bezpečnost silničního provozu, účinnost testovacích zařízení a možné reakce, navrhne Komise opatření, jež pomohou efektivně řešit tento problém. Mezi tato řešení mohou patřit způsoby, jak zlepšit spolehlivost zařízení používaných pro testování při silniční kontrole nebo jak odpovídajícím způsobem vzdělávat příslušníky dopravní policie.

8. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

EU hraje klíčovou roli na poli mezinárodní spolupráce v oblasti nelegálních drog. Aktivně se účastní dialogu se zeměmi produkce a tranzitu a poskytuje politickou, finanční a technickou podporu. Razantnější reakce vůči nelegálním drogám bude vyžadovat, aby EU posílila svou angažovanost v sousedních zemích, se strategickými partnery a podél drogových tras do EU na základě vyváženého a komplexního přístupu, a to za plného dodržování lidských práv.

Kromě nelegálních drog pocházejících z EU existují dvě hlavní drogové trasy, jimiž se drogy dostávají do EU. Jde o „kokainovou trasu“ (z Latinské Ameriky přes západní Afriku do EU) a „heroinovou trasu“ (z Afghánistánu buď přes západní Balkán nebo přes Střední Asii do EU). Přístup EU k mezinárodnímu boji proti nelegálním drogám je trojí:

Komplexní – Lisabonská smlouva dává EU příležitost posílit spolupráci na prosazování práva s třetími zeměmi s cílem napomoci jim zlepšit kapacitu justičních systémů a podpořit vytváření právního státu, při plném dodržování lidských práv. EU se zaměřuje na hledání dlouhodobých řešení, např. podporou alternativního živobytí pro farmáře drogových plodin v zemědělských oblastech, jako je Afghánistán, a snižováním poptávky v zemích původu a tranzitu. EU je odhodlána úzce spolupracovat jak s tranzitními zeměmi, tak se zeměmi výroby, protože oboje jsou zasaženy růstem počtu uživatelů drog ve svých populacích, souvisejícími zdravotními problémy a slabou institucionální kapacitou k boji s těmito problémy.

---

27 Tyto iniciativy budou i nadále financovány finančními programy EU, včetně programu Drogová prevence a informovanost o drogách, programu v oblasti zdraví a Evropského sociálního fondu.

28 Úř. věst. L 165, 3.7.2003, s. 31–33.

29 KOM(2011) 144.

30 Řízení pod vlivem alkoholu, drog a léků, http://www.druid-project.eu.

Zeměpisný – EU bude dále konsolidovat svůj přístup „drogové trasy“, který jí umožňuje řešit problematiku drog komplexně, od pěstování rostlin, z nichž se vyrábějí drogy, až po umísťování drog na trh v EU. Prioritou nadále zůstanou **země zahrnuté do evropské politiky partnerství (EPS)**. Novým členským zemím bude nadále poskytována podpora při budování kapacit, aby mohly bojovat proti obchodu s drogami a jejich zneužívání, zvláště pak prostřednictvím nástroje předvstupní pomoci (NPP). Dále EU posílí svou angažovanost na koordinaci budování kapacit **v zemích Latinské Ameriky[31], Karibiku a Afriky** a v relevantních regionálních organizacích, přičemž bude stavět na úspěšných platformách pro spolupráci styčných důstojníků v západní Africe.

Spolupráce se strategickými partnery – EU založí naši angažovanost se strategickými partnery na společném zájmu na boji proti nelegálním drogám. Spolupráce se Spojenými státy týkající se údajů jmenné evidence cestujících byla velmi užitečná v boji proti obchodu s drogami. EU a USA prozkoumávají způsoby, jak vytvořit společnou síť donucovacích orgánů v oblasti potírání obchodu s drogami a koordinovat projekty budování kapacit v západní Africe, Latinské Americe a Karibiku. EU stupňuje úsilí vynakládané se Spojenými státy a Ruskem o omezení obchodu s drogami a prevenci zneužívání drog ve **Střední Asii**. Spolupracuje rovněž se svými mezinárodními partnery na zdokonalení mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti drogové ekonomice v Afghánistánu, který dodává až 90 % světového heroinu.

Zváží se možnost dalších opatření na posílení mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti drogám v souvislosti s probíhajícím hodnocením stávajících protidrogových strategií a akčních plánů EU.

9. ZÁVĚRY

Cílem evropské protidrogové politiky je chránit společnost a zvýšit její blaho i blaho jednotlivců, chránit veřejné zdraví a poskytovat široké veřejnosti vysokou úroveň bezpečnosti a mít vyvážený, integrovaný přístup k drogové problematice. Vstup Lisabonské smlouvy v platnost a zrušení pilířové struktury EU přináší pro utváření politik nové příležitosti k integraci všech oblastí politiky, jichž se drogová problematika dotýká. Šíře drogové problematiky Evropy a její měnící se povaha vyžadují **rychlá, razantní a účinná opatření EU**. Komise je odhodlána vystupňovat svou reakci vůči nelegálním drogám a novým psychoaktivním látkám, které napodobují jejich účinek (hlavně nových syntetických drogám)[32], při využití nových příležitostí, jež poskytuje Lisabonská smlouva.

Komise předloží ve formě legislativních návrhů:

---

31 Program COPOLAD poskytuje solidní rámec pro rozvinutí našeho úsilí se zeměmi Latinské Ameriky o řešení všech aspektů protidrogových politik. V Latinské Americe a Karibiku se navíc budou řešit i bezpečnostní otázky související s drogami v reakci na nárůst problémů v této oblasti.

32 První iniciativou EU týkající se nových psychoaktivních látek byla společná akce č. 97/396/SVV ze dne 16. června 1997 o výměně informací, hodnocení rizika a kontrole nových syntetických drog. Novými psychoaktivní látkami jsou převážně nové syntetické drogy, avšak zahrnují rovněž organické látky. Tato společná akce byla nahrazena rozhodnutím Rady 2005/387/SVV ze dne 10. května 2005 o výměně informací, hodnocení rizika a kontrole nových psychoaktivních látek.

(1) legislativní balíček týkající se drog, který bude navrhovat revizi rámcového rozhodnutí Rady o nedovoleném obchodu s drogami a rozhodnutí Rady o nových psychoaktivních látkách;

(2) legislativní návrhy o prekursorech drog;

(3) legislativní návrhy o konfiskaci a vyhledávání výnosů z trestné činnosti a o posílení vzájemného uznávání rozhodnutí o zmrazení a konfiskaci majetku;

(4) nová legislativní opatření k boji proti praní špinavých peněz.

Kromě toho Komise představí:

(5) ukazatele pro monitorování nabídky drog, trestné činnosti související s drogami a snižování nabídky drog s cílem napomoci ke zlepšení účinnosti opatření na snižování nabídky drog;

(6) minimální kvalitativní standardy, aby se zlepšila účinnost drogové prevence, léčby a služeb, jejichž cílem je omezit škody.

Komise proto vyzývá Evropský parlament a Radu, občanskou společnost a další důležité zúčastněné subjekty, aby se zúčastnily diskuze o tom, jak účinně reagovat na nelegální drogy a nové psychoaktivní látky. Aby všechny zúčastněné subjekty mohly poskytnout svůj příspěvek do diskuze, zahájí Komise na internetu veřejnou konzultaci na téma, jak nejlépe bojovat proti nelegálním drogám a výskytu nových látek, které napodobují jejich účinky.